

Nyugdíjas találkozó az Egyesületben

A néhány vidám perces rögzítő mellékelt fotók is bizonyítják, hogy a 2002. évet búcsúztató egyesületi nyugdíjas találkozó jól sikerült. Az Egyesületi helyi-

segei zsúfolásig megteltek, az asztalok ugyancsak roskadoztak. Reméljük, jövőre hasonlókról számolhatunk be.

Keywords: paper museum, history of paper making

Újjászületett Diósgyőrben a papíripari múzeum

Újra megnyitották a nagyközönség számára a régi-új papíripari szakgyűjteményt Diósgyőrben, a papírgyár új fogadó épületében.

A múzeum ünnepélyes átadása egy eseményekben gazdag 1,5 napos program fénypontja volt.

A szeptember 23-24-i eseménysorozat apropóját az adta, hogy idén 220 éves a Diósgyőri Papírgyár.

Az alapítási évet eltérően jelölik meg a különböző források.

Az 1898-ban megkezdett, „A magyar Korona Országának Gyáripara” című kiadvány 1769-re datálja a Kolba Mihály fia papírgyárának alapítását Diósgyőrött, azonban nem tudjuk, hogy milyen forrás alapján.

Az biztos, hogy Altman Ernő cseh papírkészítő 1773-ban tett javaslatot a császári udvarban egy Diósgyőr környékén építendő papírmalomra. A Forschel József építőmester tervei alapján készített költségvetést Mária Terézia túl nagyknak találta, így a papírmalom építésének terve lekerült a napirendről. Forschel tervrajzai viszont megmaradtak, s ezek alapján készült el 1982-ben a papírmalom makettje, a diósgyőri szakgyűjtemény egyik érdekes kiállítási darabja.

Az 1782-es alapítási évszámot az ipartörténeszek számára Kolba Mihály látképes levelének felirata jelzi, dátumozott vízjeles papír pedig 1802-ből maradt ránk.

A papírmalom 1890-ben vált valódivá papírgyárrá, amikor a párizsi vilákiállításon – ahol a papírmalom terméke díjazott lett – hengersizás papírgépet vettek a svájci Escher Wiss cégtől.

Az említett 1898-as kiadványban feltüntetett 21 papírgyárból az első világháborút követően egyedül a diósgyőri gyár maradt a trianoni határokon belül.

1926-ban a gyár részvénytársasággá alakult, melyet 1948-ban államosítottak.

A diósgyőri papírgyár mindig a kiváló minőségű, kis tételű papírok előállítására összpontosított, így volt ez

1968 és 1990 között a Papíripari Vállalat gyáregysége, majd 1993 óta a gyár ismét részvénytársaságként működik, melynek a Pénzjegynyomda a tulajdonosa.

A papíripari szakgyűjteményt még a Papíripari Vállalat keretében és bábáskodásával hozták létre a gyár alapításának 200. évfordulójára. A múzeum a gyár területén belül kapott helyet, és ahogyan az átfogó magyar bankjegycserére készülődve szigorodtak a biztonsági szabályok, egyre kevésbé lehetett megoldani, hogy csoportokat engedjenek be a gyárkapun. Így az értékes ipartörténeti anyagot egyre kevesebben láthatták. A gyárvezetés a 220. évfordulója teremtette meg újra a lehetőséget arra, hogy iskolai csoportok, turisták is megismerkedhessenek a papírkészítés kétezres éves történetével, és a gyakorlatban is kipróbálhassák a papímerítést. Pályázati támogatással kialakítottak egy korszerű fogadóépületet, amely egyrészt a gyár recepciójaként működik, másrészt földszintjén helyet ad a papímerítő műhelynek, emeletén pedig a szakgyűjteményt és a kiállítási táblákat helyezték el.

A múzeumot szeptember 24-én Dr. Veres László, a

1. ábra. Dr. Veres László megnyitja a papíripari múzeumot

miskolci Hermann Ottó Múzeum igazgatója nyitotta meg ünnepi beszédével (1. ábra), majd Dr. Szitárcsik Anna, a Diósgyőri Papírgyár vezérigazgatója, és Péterfi Sándor a Pénzjegynyomda vezérigazgatója átvágták a szalagot.

Dr. Veres László tudmányos alapossággal összeállított előadásából a múzeum első látogatói (a 220. évfordulás eseménysorozat meghívott vendégei) megismerhették a gyár történetét. A papímerítés eszközeit és

2. ábra. Papímerítés a diósgyőri papírmúzeumban

műveleteit a merítóműhelyben tanulmányozhatták, illetve próbálhatták ki (2. ábra).

Az emeleti tárlók és tablóik pedig gazdag illusztrációs anyaggal, makettekkel, korabeli dokumentumokkal mutatják be az íráshordozók történetét, a barlang rajzoktól a megírt fakérgen, anyag- és viasztáblákon át a 3P-ig: (papirusz, pergament, papír.)

A diósgyőri gyár történetét bemutató írásos emlékek közül a legrégebbiek az 1773-ban készült Forschel-féle előterv, és a papírmalom kincstári pénzből történő alapítását elutasító „kegyes rendelet” Mária Teréziától.

A gyűjtemény különleges dokumentuma még a

Magyar Ipartestület bizonyítványa 1847-ből, Kossuth Lajos és Batthyány Lajos aláírásával.

Érdekes lehet a mai vállalatvezetőknek az a kézírásos költségösszesítés és eredmény levezetés, amely az 1931-es üzleti év adatait tartalmazza.

A kiállítás a modern papírgyártás műveleteit és berendezéseit bemutató tablókkal zárul.

Érdeemes megcsodálni a sokféle gyönyörű vízjeles papírt is, amelyek egy része kézi merítéssel készült, a többit pedig a diósgyőri gyár korszerű papírgépén állították elő.

Ajánlom a papírmúzeum megtekintését a szakmaszerető papírosoknak és nyomdászoknak, és mindenkinek, akit érdekel a fő íráshordozónak, a papírnak a történelme és jelene.

(A Papíripari Múzeum hétköznaponként 10-14 óráig látogatható, előzetes bejelentkezésre a 06-46 530 890számon vanlehetőség.)

Köszönet a Diósgyőri Papírgyár Rt. vezetésének a papírmúzeum megnyitásáért és fenntartásáért.

Károlyiné Szabó Piroska

Ötvenéves erdőprogram

A nemzeti erdőprogram révén ötven év múlva Magyarországon a jelenlegi 1,9 millió hektár helyett 2,7 millió hektárt borít majd erdő. Sopronban szeptember 11-én hirdették meg a **nemzeti erdőstratégiát** az erdészeti és faipari kiállítás tudományos konferenciáján.

A több mint két évszázados munkával elkészült nemzeti erdőprogram vitaanyagáról **Mészáros Károly**, a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja elmondta, hogy a dokumentumot szakmai és társadalmi vitára is bocsátják, s végül 2004-ben országgyűlési határozatként várhatóan operatív feladatokat is ad majd a mindenkorinak.

Magyarországon az utóbbi fél évszázadban számottevően nőtt az erdőterület, és ez a tendencia a szakértők szerint folytatható. **A stratégia megvalósí-**

tásával 2050-re Magyarország erdősültsége eléri a 26-28 százalékot. Mészáros Károly úgy véli, az erdősités nem utópia, hiszen az elmúlt évtizedekben a magyar fakészlet és a növedék megkétszereződött.

Magyar sajátosság, hogy az erdő tulajdonviszonyai az elmúlt évszázad során többször és rendkívül markánsan megváltoztak. A legutóbbi ilyen átrendeződést a kárpótlási és vagyon-nevesítési folyamat hozta. Ennek hatására mintegy 730 ezer hektár erdő, vagyis a teljes hazai erdőterület kb. 40 százaléka magántulajdonbakerült.

Az erdőstratégia-kiállítás szempontjából Mészáros Károly szerint nélkülözhetetlen az erdőhöz fűződő kommunikáció erősítése. Az erdőprogram hivatott feloldani a hatóság, a gazdálkodók és a természetvédelmi szervezetek közötti ellentéteket.

Forrás: Népszabadság, 2002.09.12

Tulajdonviszony	%
állami erdő	59,4
társult magántulajdon	14,1
egyéni magántulajdon	9,1
közösségi erdő	0,9
rendezetlen	16,5